

faa forholder Sagen sig ganske anderledes; — den ærede Minister ryfter paa Hovedet, jeg antager altsaa, at det ikke er hans Mening; men hvis det ikke er Meningen, saa siger jeg, at den Stilling, som her er tillagt den mindre Communes Repræsentation ligeoverfor den større Communes, er fuldstændig urigtig. Den mindre Communes Repræsentanter ere ligesaa udel udgaaede af Valg af deres Medborgere som den større. Praktiske Grunde kunde maaſtee gjøre det nødvendigt at give den større Communes Repræsentation en Control, en Tilsynsret med den Maade, hvorpaa den mindre Communes Repræsentation udfører sit Hverv; men det synes mig at være aldeles unaturligt og ikke begrundet i Forholdene, at man vil gjøre den større Communes Repræsentation til Dommer over den Maade, hvorpaa de af den mindre Commune valgte Repræsentanter udføre deres Hverv i Overensstemmelse med deres bedste Overbeviſning. Naar der er Tvivl om, hvad der er Ret, har det hidtil i Danmark været Lov og Regel, at man kunde faae saadan Tvivl afgjort ved Domstolene, og det forekommer mig, at den mindre Communes Repræsentanter ikke bør være berøvede en saadan Ret ligeoverfor den større Communes Repræsentanter.

Jeg har tilladt mig at sige, at den Maade, hvorpaa man har tænkt sig de forskellige communale Forholds Bestyrelse indrettet, i det Hele taget forekommer mig at være saaledes, at den kunde afgive et godt Grundlag for en Ordning af Sagen. Efter min Formening er det rigtigt at give Communalbestyrelserne, enhver for sit Omraade, den større Communes Bestyrelse for sit Omraade, og den mindre Communes for sit, saa stor en Frihed i Behandlingen af Communens Sager, som paa nogen Maade er muligt. Jeg seer ingen Fare i at gjøre det, og anseer det for at være det Naturlige. Men medens Alle ere enige i, at man skal befrie Communalbestyrelserne for ethvert hemmende Vaand fra andre Autoriteters eller fra Regjeringens Side, og give dem Frihed til at udføre det Hverv, som Medborgeres Tillid har overdraget dem, forekommer det mig, at man ikke skal undlade at være opmærksom paa en anden af Side af Sagen. Der skal

være Frihed for Communernes Bestyrelse i deres Styrelse af Communens Anliggender, men vi kunne ikke lade være at fæste vort Blik ogsaa paa en anden Side af Sagen, nemlig Forholdet mellem Communalbestyrelsen og Communens enkelte Beboere. Communens enkelte Beboere skulle ikke stilles saaledes, at de blive, saa at sige, retløse ligeoverfor en mulig Vilkaarlighed fra Communalbestyrelsens Side. Jeg indrømmer, at det er meget vanskeligt at træffe Bestemmelser i saa Henseende; men jeg vil dog henlede Opmærksomheden navnlig paa eet Gebet, hvor det jo er, at dette Forhold faaer den største practiske Betydning, nemlig Bestatningsforholdene. Naar Communen som saadan træder frem ligeoverfor den Enkelte og fordrer hans Bidrag, kan der vel være Spørgsmaal, om man ikke skal være betænkt paa at sikkre ham mod mulige Overgreb fra Communalbestyrelsens Side. Man vil komme til nærmere at betragte dette ved at see hen til de Paragrapher i Lovbuktet som overhovedet tale om Bestatningen. Det er saaledes udtalt i § 6, at Communalbestyrelsen, bog med Billigelse af Amtsrådet, for 5 Aar ad Gangen skal bestemme, hvor stor en Andeel af Skattebeløbet der skal fordeles paa Formue og Leilighed, istedetfor paa Hartkornet. Jeg skal med Hensyn til disse forskellige Paaligningsgrundlag bemærke, at jeg er enig i, at man efterhaanden maa komme mere og mere bort fra at ligne Alt paa Hartkornet, og at man navnlig i Communerne maa komme til at ligne paa Formue og Leilighed eller dermed bestægtede Skattegrundlag; men jeg kan ikke nægte, at for mig er det noget meget Betænkeligt at overlade Communalbestyrelsen at afgjøre, hvilke af de forskellige Bestatningsmaader der skal vælges, og i hvilket Forhold. Jeg kan i saa Henseende væsentlig støtte mig til, hvad der er udtalt af den høitærede Indenrigsminister. Han har som Grund til, at der er valgt et Livsrum af 5 Aar, gjort opmærksom paa, at de Spørgsmaal, som komme frem ved denne Sag, netop ere af den Art, at de let fremkalde store Rivninger mellem Medlemmerne i Sogneforstanderskabet indbyrdes, eller i alt Fald mellem Medlemmerne af Communen, saa at det var ønskeligt at forebygge, at disse Rivninger jevn-